

PM Rotel IX (Dnr KS 2019/304)

Fördelning av statsbidrag för uppbyggnaden av förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt romsk inkludering

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Det årliga statsbidraget om 3 140 tkr, som Sametinget för 2019 tilldelar Stockholms stad för uppbyggnaden av förvaltningsområdena för finska, samiska och meänkieli fördelas enligt följande: kulturnämnden 1 140 tkr, utbildningsnämnden 500 tkr, äldrenämnden 750 tkr, kommunstyrelsen 250 tkr samt fem stadsdelsnämndskluster 100 tkr vardera, totalt 500 tkr, enligt vad som framgår av promemorian.
2. Statsbidraget om 500 tkr som Stockholms stad får för arbetet med romsk inkludering fördelas enligt följande: äldrenämnden 100 tkr, kulturnämnden 250 tkr och kommunstyrelsen 150 tkr.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Stockholms stad ingår i förvaltningsområdena för finska, samiska och meänkieli. Staden tilldelas därmed statsbidrag för de merkostnader som uppkommer för uppbyggnaden av förvaltningsområdena, som regleras i förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Stockholms stad är även utvecklingskommun för romsk inkludering. Staden får därmed ett statsbidrag för att öka romers inkludering och metodutveckling. Kommunstyrelsen har det strategiska och stadsövergripande samordningsansvaret för frågor som rör nationella minoriteters rättigheter. Det innebär bland annat att besluta om fördelningen av statsbidragen.

Stockholms stad ingår sedan 2010 i förvaltningsområdet för finska. Staden fick då ett årligt statsbidrag om 2 640 tkr för att bygga upp förvaltningsområdet för finska. Från och med i år är staden även förvaltningsområde för samiska och meänkieli, vilket innebär att statsbidraget ökat till 3 140 tkr. Till skillnad från tidigare ska statsbidraget däremot användas till uppbyggnaden av förvaltningsområden för tre språk, istället för ett.

Stockholms stad är sedan 2016 utsedd av Regeringen att vara utvecklingskommun för romsk inkludering. Det innebär att staden arbetar för att stärka romsk inkludering och att den romska minoriteten får likvärdiga rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen.

Som utvecklingskommun tilldelas staden ett årligt statsbidrag om 500 tkr, som ska användas till långsiktiga utvecklingsinsatser som ökar romers inkludering i samhället. Statsbidraget får inte användas till insatser som staden redan i dagsläget är

skyldig att erbjuda. Tidigare år har statsbidraget använts för de merkostnader som varit kopplade till arbetet med att ta fram en strategi för romsk inkludering.

Stadsledningskontoret föreslår att 2019 års statsbidrag om 3 140 tkr, för uppbyggnaden av förvaltningsområden, fördelas enligt följande: kulturnämnden 1 140 tkr, utbildningsnämnden 500 tkr, äldrenämnden 750 tkr, kommunstyrelsen 250 tkr samt 150 tkr till fem kluster av stadsdelsnämnder.

Stadsledningskontoret föreslår att 2019 års statsbidrag om 500 tkr, för arbetet med romsk inkludering, fördelas enligt följande: kulturnämnden 250 tkr, äldrenämnden 100 tkr samt kommunstyrelsen 150 tkr.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Det är en glädje att Stockholm, som sedan 2010 är förvaltningsområde för finska, har blivit förvaltningsområde för de samiska språken och för meänkieli. I Sveriges huvudstad ska människor som tillhör de nationella minoriteterna ha rätt till sitt språk och sin kultur. Det handlar om att vi som kommun lever upp till våra skyldigheter enligt grundskyddet gentemot de nationella minoriteterna. Staden har nyligen tagit fram viktiga styrdokument, Riktlinjer för nationella minoriteternas rättigheter samt Strategi för romsk inkludering, som vi ska fortsätta att arbeta med under den här mandatperioden.

Vår roll som kommun är att säkerställa att varje individ får tillgång till sitt språk, sitt kulturella arv, och får möjligheten att själv välja hur hen definierar sig och kan bli den hen vill. Jag är medveten om att en hel del arbete återstår för att efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter ska kunna säkerställas, och vi i Stockholm vill bidra till att göra framsteg. Vi ska utveckla våra verksamheter så att vi lever upp till de krav som finns i minoritetslagstiftningen. Det handlar bland annat om förskola, äldreomsorg och modersmålsundervisning. Vi ska stärka ungas rättigheter och tillgång till sin kultur och sitt språk. Minoriteternas egna organisationer är viktiga aktörer för kulturlivet och demokratin som ska få bättre förutsättningar till att få stöd från staden. Vi kommer också bland annat att fortsätta genomföra regelbundna samråd med minoriteterna, och även utveckla nya former för dialog och samråd. Staden ska bli mer inkluderande, synliggöra de nationella minoriteter och urfolket, och motverka alla former av diskriminering. Jag ser fram emot att fortsätta dialogen med företrädare för minoriteterna om hur vi genomför detta på bästa sätt. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Det årliga statsbidraget om 3 140 tkr, som Sametinget för 2019 tilldelar Stockholms stad för uppbyggnaden av förvaltningsområdena för finska, samiska och meänkieli fördelas enligt följande: kulturnämnden 1 140 tkr, utbildningsnämnden 500 tkr, äldrenämnden 750 tkr, kommunstyrelsen 250 tkr samt fem stadsdelsnämndskluster 100 tkr vardera, totalt 500 tkr, enligt vad som framgår av promemorian.

2. Statsbidraget om 500 tkr som Stockholms stad får för arbetet med romsk inkludering fördelas enligt följande: äldrenämnden 100 tkr, kulturnämnden 250 tkr och kommunstyrelsen 150 tkr.

Stockholm den 17 april 2019

KATARINA LUHR

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) enligt följande.

Stockholm är från 2019 förvaltningsområde för samiska och meänkieli, utöver finska som vi varit förvaltningsområde för sedan 2010. Staden är också utvecklingskommun för romsk inkludering sedan 2016. Vi är stolta över att staden de senaste åren, under det rödgrönrosa styret, tagit viktiga steg för att stärka de nationella minoriteternas och urfolket samers rättigheter som en del av arbetet med mänskliga rättigheter. Vi är emellertid oroade för att arbetet ska stanna av när ansvaret nu ligger på klimat- och miljöborgarrådet som utöver minoritetsfrågorna har en mängd andra frågor i sin portfölj, samtidigt som kansliet för mänskliga rättigheter som tidigare ansvarat för frågorna på Stadsledningskontoret har avvecklats. Arbetet riskerar att drunkna och tappa fart. Därför är det särskilt oroande när ansvarigt borgarråd i ärendet kommenterar stadens nya förvaltningsområden med att ”Det handlar om att vi som kommun lever upp till våra skyldigheter enligt grundskyddet gentemot de nationella minoriteterna”. Det tycks som att borgarrådet missförstått vad förvaltningsområden handlar om. Själva poängen med förvaltningsområden är nämligen att ge utökade rättigheter, som går längre än det grundskydd som alla minoriteter omfattas av. När vi under 2018 tog beslutet att staden skulle ansöka till regeringen om att bli förvaltningsområde för samiska och meänkieli så var det utifrån ambitionen att stärka och utöka samers och tornedalingars rättigheter i staden. Vi är oroade över att utfallet nu inte kommer bli så med det grönblåa styret och beklagar den utvecklingen för stadens minoriteter och urfolk.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i kommunstyrelsen.

Ärendet

Stockholms stad ingår i förvaltningsområdet för finska sedan 2010 och för de samiska språken och meänkieli sedan den 1 februari 2019. Enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska kommuner bland annat informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter, skydda och främja de nationella minoritetsspråken, främja minoriteternas möjligheter att behålla och utvecklar sin kultur samt ge minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. Som förvaltningskommun för tre nationella minoritetsspråken ska Stockholms stad även möjliggöra för enskilda att använda finska, meänkieli och samiska i sina kontakter med staden samt erbjuda förskoleverksamhet och äldreomsorg på dessa språk.

Som förvaltningsområde erhåller staden statsbidrag som i och med utvidgningen till samiska och meänkieli ökar 2019 med 20 procent jämfört med tidigare år, från 2 640 tkr till 3 140 tkr. Enligt förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska statsbidraget användas till de merkostnader som uppkommer i kommuner med anledning av de rättigheter som enskilda har enligt lag (2009:724) och till åtgärder för att stödja användningen av finska, meänkieli och samiska.

Statsbidraget kan exempelvis användas för informationsinsatser och översättningar, kartläggningar, verksamhetsutveckling, kultur- och språkinsatser, synliggörande av de nationella minoriteterna och deras språk, inköp av litteratur och pedagogiskt material, dialog och samråd med minoriteterna.

Statsbidraget ska inte användas till sådant som kommunen redan är skyldig att göra, eller andra åtaganden som den redan har. Statsbidraget får inte heller användas till insatser som kommunen är skyldig att genomföra enligt annan lagstiftning eller förordning. Staden genomför, i enlighet med Riktlinjer för stadens arbete med nationella minoriteters rättigheter, samråd med de samiska, tornedalska och sverigefinska minoriteterna.

Stockholms stad är sedan 2016 utsedd av regeringen att vara utvecklingskommun för romsk inkludering. Det innebär att staden arbetar för att stärka romsk inkludering och att den romska minoriteten får likvärdiga rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen.

Som utvecklingskommun tilldelas staden ett årligt statsbidrag om 500 tkr, som ska användas till långsiktiga utvecklingsinsatser som ökar romers inkludering i samhället. Statsbidraget får inte användas till insatser som staden redan i dagsläget är skyldig att erbjuda. Tidigare år har statsbidraget använts för de merkostnader som varit kopplade till arbetet med att ta fram en strategi för romsk inkludering. Kommunstyrelsen har det strategiska och stadsövergripande samordningsansvaret för arbetet med nationella minoriteters rättigheter, och beslutar om fördelningen av statsbidragen till kommunstyrelsen och berörda nämnder. I verksamhetsberättelserna samt till kommunstyrelsen ska nämnderna redogöra för hur arbetet med uppbyggnaden av förvaltningsområden har genomförts, hur de har arbetat med nationella minoriteters rättigheter och hur statsbidragen har använts. I januari 2020 fakturerar nämnderna kommunstyrelsen kostnader för uppbyggnaden av förvaltningsområden och romsk inkludering under verksamhetsåret 2019.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 mars 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad tilldelas statsbidrag om 3 140 tkr av Sametinget för år 2019. Statsbidraget bidrar till arbetet för att skapa ”en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla”. Stadsledningskontoret framhåller vikten av att medlen används för att bygga upp och främja arbetssätt, insatser och aktiviteter som gynnar kvinnor och män, flickor och pojkar, i lika utsträckning. I dagsläget saknas information om i vilken utsträckning fördelningen av statsbidrag gynnar kvinnor respektive män. En uppföljning av hur årets fördelning faller ut bör göras.

Stadsledningskontoret föreslår att 2019 års statsbidrag fördelas enligt följande:

- Kulturnämnden 1 140 tkr
- Utbildningsnämnden 500 tkr
- Äldrenämnden 750 tkr
- Kommunstyrelsen 250 tkr
- samt 100 tkr vardera till följande fem kluster av stadsdelsnämnder:
 - Södermalms stadsdelsnämnd i samarbete med stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm,
 - Skärholmen stadsdelsnämnd i samarbete med stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö,
 - Skarpnäcks stadsdelsnämnd i samarbete med stadsdelsnämnderna Farsta och Enskede-Årsta-Vantör,
 - Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd i samarbete Bromma stadsdelsnämnd samt
 - Spånga-Tensta stadsdelsnämnd i samarbete med Rinkeby-Tensta stadsdelsnämnd.

Stockholms stad får statsbidrag om 500 tkr för arbetet med romsk inkludering.

Stadsledningskontoret föreslår att 2019 års bidrag fördelas enligt följande:

- Kulturnämnden 250 tkr
- Äldrenämnden 100 tkr
- Kommunstyrelsen 150 tkr